

BIOLOGIE-2018-03

Univerzita Hradec Králové – Přírodovědecká fakulta – katedra BIOLOGIE

Ř

E

Š

E

N

Í

Zadání písemné části přijímací zkoušky z BIOLOGIE

Katedra BIOLOGIE

Datum zkoušky:

Varianta: 03

Příjmení a jméno uchazeče:

Datum narození: Číslo přihlášky:

Předchozí studium:

Bydliště:

ÚLOHA (ÚKOL, otázka): <i>V každé úloze je POUZE JEDNA SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ, pokud v zadání úlohy není výslovně požadován jiný počet řešení (odpovědí).</i>	Bodové hodnocení (opravit)
1. Které látky jsou základem struktury jaderného chromozomu tělní buňky člověka; chromozomy člověka tuto látky obsahují v největším množství? a) fosfolipidy a bílkoviny, b) celulóza lignin, c) rRNA a bílkoviny, d) tRNA a histony, e) DNA a histony, f) glycerol a mastné kyseliny Ř: e) DNA a histony	5 bodů
2. Která buněčná organela tělních buněk savců má na svém povrchu ribozomy a zajišťuje syntézu polypeptidů? a) jádro, b) Golgiho komplex, c) endoplazmatické retikulum, d) centrozom, e) vakuola Ř: c) endoplazmatické retikulum	5 bodů
3. Kolik centrozomů má epitelová buňka člověka v G1-fázi buněčného cyklu? a) jeden, b) dva, c) tři, d) čtyři, e) lidské buňky centrozomy nemají Ř: a) jeden	5 bodů
4. Buňky felogenu, uspořádané ve stonku dvouděložné dřeviny přibližně v kruhu, produkují u některých rostlin každoročně směrem dovnitř (tj. směrem blíže ke středu stonku) nové buňky: a) lýka, b) zelené kůry, c) korku, d) dřeva, e) borky, f) dvouděložné dřeviny kambium nemají Ř: b) zelené kůry	5 bodů
5. Základem pecky, získané z peckovice třešně, jsou buňky, které vzhledem k tloušťce buněčné stěny, řadíme mezi: a) parenchym, b) kolenchym, c) sklerenchym, d) aerenchym Ř: c) sklerenchym	5 bodů
6. Ve volné přírodě je možné v současnosti pozorovat gorily (v části areálu jejich původního rozšíření): a) pouze v Africe, b) pouze v Asii, c) v Africe a v Asii, d) v Africe a v Austrálii Ř: a) pouze v Africe	5 bodů

BIOLOGIE-2018-03

Univerzita Hradec Králové – Přírodovědecká fakulta – katedra BIOLOGIE

7. Který z uvedených savců, žijících ve volné přírodě i v České republice, je v kohoutku (tj. místo mezi lopatkami) NEJVYŠŠÍ? <i>Pozn.: Uvažujte průměrnou výšku dospělého samce, jestliže stojí na rovné zemi na všech čtyřech končetinách?</i> a) zubr evropský, b) los evropský, c) jelen lesní, d) medvěd hnědý Ř: b) los evropský	5 bodů														
8. U kterého druhu živočicha dochází k vnějšímu oplození? a) manta obrovská (<i>Manta birostris</i>), b) kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>), c) kur domácí (<i>Gallus gallus</i>), d) mandelinka bramborová (<i>Leptinotarsa decemlineata</i>) Ř: b) kuňka obecná	5 bodů														
9. Ke každému druhu organismu z levého sloupce tabulky (A až E) přiřaďte právě jeden dýchací orgán z pravého sloupce tabulky (1 až 7), který je součástí dýchací soustavy uvedeného živočicha. <i>Pozn.: Za každé písmeno (A až E) přiřaďte právě jedno číslo (1 až 7), tzn. že nejméně dva termíny z pravého sloupce tabulky (1-7) zůstanou nepřirazené.</i> MÍSTO PRO VAŠI ODPOVĚĎ: A....., B....., C....., D....., E..... <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">A) liška obecná (<i>Vulpes vulpes</i>)</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">1) plíce s plicními váčky a sklípky</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">B) hlemýžď zahradní (<i>Helix pomatia</i>)</td> <td style="padding: 2px;">2) plíce s parabronchy</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">C) jeřáb japonský (<i>Grus japonensis</i>)</td> <td style="padding: 2px;">3) vzdušnice</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">D) kladivoun velký (<i>Sphyrna mokarran</i>)</td> <td style="padding: 2px;">4) žábry s více než čtyřmi páry žaberních štěrbin</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">E) tasemnice dlouhočlenná (<i>Taenia solium</i>)</td> <td style="padding: 2px;">5) žábry na čtyřech párech žaberních oblouků</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">6) nemá dýchací soustavu</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">7) plicní vak v plášťové dutině</td> </tr> </table> Ř: A1, B7, C2, D4, E6	A) liška obecná (<i>Vulpes vulpes</i>)	1) plíce s plicními váčky a sklípky	B) hlemýžď zahradní (<i>Helix pomatia</i>)	2) plíce s parabronchy	C) jeřáb japonský (<i>Grus japonensis</i>)	3) vzdušnice	D) kladivoun velký (<i>Sphyrna mokarran</i>)	4) žábry s více než čtyřmi páry žaberních štěrbin	E) tasemnice dlouhočlenná (<i>Taenia solium</i>)	5) žábry na čtyřech párech žaberních oblouků		6) nemá dýchací soustavu		7) plicní vak v plášťové dutině	5 x 1 bod
A) liška obecná (<i>Vulpes vulpes</i>)	1) plíce s plicními váčky a sklípky														
B) hlemýžď zahradní (<i>Helix pomatia</i>)	2) plíce s parabronchy														
C) jeřáb japonský (<i>Grus japonensis</i>)	3) vzdušnice														
D) kladivoun velký (<i>Sphyrna mokarran</i>)	4) žábry s více než čtyřmi páry žaberních štěrbin														
E) tasemnice dlouhočlenná (<i>Taenia solium</i>)	5) žábry na čtyřech párech žaberních oblouků														
	6) nemá dýchací soustavu														
	7) plicní vak v plášťové dutině														
10. Ježovky jedlé (<i>Echinus esculentus</i>) mají v těle: a) gastrovaskulární soustavu, b) Aristotelovu lucernu, c) most Varolův, d) Lorenziniho ampule, e) Jacobsonův orgán Ř: b) Aristotelovu lucernu	5 bodů														
11. Která část pletivné stélky řas připomíná listy rostlin? a) kauloid, b) rhizoid, c) fyloid, d) stigma, e) bičík, f) pseudopodie Ř: c) fyloid	5 bodů														
12. Archegonia (samičí zárodečníky) ploníku ztenčeného (<i>Polytrichum formosum</i>) vyrůstají na: a) haploidním gametofytu, b) diploidním gametofytu, c) haploidním sporofytu, d) diploidním sporofytu, e) povrchu půdy jako samostatné organismy Ř: a) haploidním gametofytu	5 bodů														
13. Opylení (přenos pylu) u většiny kulturních trav (např. pšenice, žito, ječmen) zajišťuje: a) hmyz, b) vítr, c) světlo, d) voda, e) jiní živočichové než hmyz, např. měkkýši Ř: b) vítr	5 bodů														
14. V lodyhách většiny cévnatých rostlin jsou obvykle cévní svazky: a) kolaterální, b) bikolaterální, c) radiální, d) koncentrické, e) jiné než uvedené Ř: a) kolaterální	5 bodů														

BIOLOGIE-2018-03

Univerzita Hradec Králové – Přírodovědecká fakulta – katedra BIOLOGIE

15. Který typický znak mají krytosemenné dvouděložné rostliny? a) žilnatina listů je rovnoběžná nebo souběžná b) existují kořeny hlavní a postranní; pouze někdy náhradní (adventivní) c) cévní svazky jsou rozptýlené (uzavřené) d) květy mají často trojčetné Ř: b) existují kořeny hlavní a postranní; pouze někdy náhradní (adventivní)	5 bodů										
16. Rozhodněte o pravdivosti každého z pěti výroků (A až E) a poté zakroužkujte vedle výroku v pravém sloupci tabulky buď ANO (v případě, že výrok považujete za pravdivý) nebo NE (v případě, že výrok považujete za nepravdivý). <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="padding: 2px;">A) Živé buňky kořenů cévnatých rostlin, které nemají ve svých buňkách chlorofyl ani jiné fotosyntetické pigmenty, jsou heterotrofní.</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ANO/NE</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">B) Jmelí bílé (<i>Viscum album</i>) je holoparazit.</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ANO/NE</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">C) Mixotrofní výživu má rosnatka okrouhlolistá (<i>Drosera rotundifolia</i>).</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ANO/NE</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">D) Vzhledem k průběhu fotosyntézy je kukuřice C₄ - rostlina.</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ANO/NE</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">E) Mykorrhiza je příkladem parazitismu mezi vyššími rostlinami a podhoubím hub.</td> <td style="text-align: center; padding: 2px;">ANO/NE</td> </tr> </tbody> </table> Ř: A-ANO; B-NE; C-ANO; D-ANO; E-NE	A) Živé buňky kořenů cévnatých rostlin, které nemají ve svých buňkách chlorofyl ani jiné fotosyntetické pigmenty, jsou heterotrofní.	ANO/NE	B) Jmelí bílé (<i>Viscum album</i>) je holoparazit.	ANO/NE	C) Mixotrofní výživu má rosnatka okrouhlolistá (<i>Drosera rotundifolia</i>).	ANO/NE	D) Vzhledem k průběhu fotosyntézy je kukuřice C ₄ - rostlina.	ANO/NE	E) Mykorrhiza je příkladem parazitismu mezi vyššími rostlinami a podhoubím hub.	ANO/NE	5 x 1 bod
A) Živé buňky kořenů cévnatých rostlin, které nemají ve svých buňkách chlorofyl ani jiné fotosyntetické pigmenty, jsou heterotrofní.	ANO/NE										
B) Jmelí bílé (<i>Viscum album</i>) je holoparazit.	ANO/NE										
C) Mixotrofní výživu má rosnatka okrouhlolistá (<i>Drosera rotundifolia</i>).	ANO/NE										
D) Vzhledem k průběhu fotosyntézy je kukuřice C ₄ - rostlina.	ANO/NE										
E) Mykorrhiza je příkladem parazitismu mezi vyššími rostlinami a podhoubím hub.	ANO/NE										
17. NEORIENTOVANÉ (nesměrované) vitální ohyby částí rostlin, např. otevírání a zavírání květů vlivem světla nebo teploty, nazýváme: a) taxe, b) tropismy, c) nastie, d) bobtnání, e) fyzikální pohyby, f) inkrustace Ř: c) nastie	5 bodů										
18. Mezi byliny NEPATŘÍ: a) stulík žlutý, b) akát bílý, c) merlík bílý, d) tabák viržinský, e) bolševník velkolepý Ř: b) akát bílý	5 bodů										
19. Kolik procent kyslíku (O₂) je v atmosféře? a) 2, 1 % ; b) 0, 21 % ; c) 21 % ; d) 0, 03 % ; e) 78 % Ř: c) 21 %	5 bodů										
20. Uspořádejte části střev člověka v takovém pořadí, jak jimi prochází trávenina (začněte od žaludku): 1. tračník, 2. lačník, 3. dvanáctník, 4. kyčelník <i>Pozn.: Odpověď запиšte na vytečkované místo jako čtyřciferné číslo, např.: 4312</i> Ř: pět bodů za 3241; jinak nula	5 bodů										
21. Do které části (kterých částí) trávicí soustavy člověka jsou uvolňovány enzymy potřebné pro trávení nukleových kyselin a současně v této části trávicí trubice dochází k trávení nukleových kyselin? a) pouze v dutině ústní, b) v dutině ústní a žaludku, c) v žaludku a v tenkém střevě, d) pouze v tenkém střevě, e) v dutině ústní a v tenkém střevě, f) v tlustém střeva Ř: d) pouze v tenkém střevě	5 bodů										
22. Krev přitéká do plic člověka cévami malého plicního oběhu krve z: a) levé srdeční síně, b) pravé srdeční síně, c) levé srdeční komory, d) pravé srdeční komory Ř: d) pravé srdeční komory	5 bodů										
23. Hlavní funkcí trombocytů v lidském těle je: a) nezastupitelná úloha při zástavě krvácení, b) transport kyslíku a CO₂, c) produkce protilátek, d) fagocytóza Ř: a) nezastupitelná úloha při zástavě krvácení	5 bodů										
	5 x 1 bod										

BIOLOGIE-2018-03

Univerzita Hradec Králové – Přírodovědecká fakulta – katedra BIOLOGIE

24. Ke každé anatomické struktuře lidského těla z levého sloupce tabulky (A až E) přiřadte právě jednu část těla člověka z pravého sloupce tabulky (1 až 7), ke které struktura patří (které je součástí). <i>Pozn.: Za každé písmeno (A až E) přiřadte právě jedno číslo (1 až 7), tzn. že nejméně dva termíny z pravého sloupce tabulky (1-7) zůstanou nepřirazené.</i> MÍSTO PRO VAŠI ODPOVĚĎ: A....., B....., C....., D....., E..... <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">A) bazální ganglia</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">1) vaječník</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">B) žlutá skvrna</td> <td style="padding: 2px;">2) mícha</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">C) hypothalamus</td> <td style="padding: 2px;">3) ucho</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">D) Purkyňovy buňky</td> <td style="padding: 2px;">4) hemisféry koncového mozku</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">E) Cortiho orgán</td> <td style="padding: 2px;">5) oko</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">6) mezimozek</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;"></td> <td style="padding: 2px;">7) mozeček</td> </tr> </table> Ř: A4, B5, C6, D7, E3	A) bazální ganglia	1) vaječník	B) žlutá skvrna	2) mícha	C) hypothalamus	3) ucho	D) Purkyňovy buňky	4) hemisféry koncového mozku	E) Cortiho orgán	5) oko		6) mezimozek		7) mozeček	
A) bazální ganglia	1) vaječník														
B) žlutá skvrna	2) mícha														
C) hypothalamus	3) ucho														
D) Purkyňovy buňky	4) hemisféry koncového mozku														
E) Cortiho orgán	5) oko														
	6) mezimozek														
	7) mozeček														
25) Který název patří usazené HORNINĚ? a) žula, b) rula, c) nummulit, d) pískovec, e) diamant, f) halit, g) křemen Ř: d) pískovec	5 bodů														
26. Jestliže při zkoumání karyotypu lidského jedince zjistíme, že jádra jeho tělních buněk obsahují 44 autozomů a 1 pohlavní chromozom X (tj. celkem 45 chromozomů), jedná se s největší pravděpodobností o: a) Klinefelterův syndrom, b) Turnerův syndrom, c) Downův syndrom, d) Edwardsův syndrom, e) normální karyotyp muže, f) normální karyotyp ženy Ř: b) Turnerův syndrom	5 bodů														
27. Sledujeme znak živočicha kódovaný třemi geny (A, B, C). Uveďte, kolik typů různých gamet vzniká v těle jedince s genotypem aabbCc. <i>Pozn.: Uvažujte kombinace pouze výše zmíněných alel a, b, C, c.</i> a) 2, b) 4, c) 8, d) 16 Ř: b) 2	5 bodů														
28) Označte onemocnění člověka, které je virového původu (které vyvolávají viry)? a) vzteklna, b) kapavka (gonorrhoea), c) tuberkulóza plic, d) syfilis (příjice, lues) Ř: a) vzteklna	5 bodů														
29. Určete buněčnou organelu, jestliže o ní víte, že organela je ohraničená dvojitou membránou (dvěma biomembránami); vnitřní membrána tvoří systém přepážek (krist), její obsah se označuje jako matrix. Probíhají v ní pochody buněčného dýchání. a) jádro, b) mitochondrie, c) chloroplast, d) vakuola, e) endoplazmatické retikulum Ř: b) mitochondrie	5 bodů														
30. Pro kterou fázi mitózy je platná následující charakteristika: Chromozomy se podélně rozdělí; chromatidy se pohybují k opačným pólům buňky za pomoci vláken dělicího vřeténka. a) profáze, b) metafáze, c) anafáze, d) telofáze Ř: c) anafáze	5 bodů														
31. Skořici, kterou používáme v kuchyni, např. na dochucení lívanců, lidé získávají sušením a mletím: a) květů, b) plodů, c) kůry, d) kořenů, e) semen Ř: c) kůry	5 bodů														

BIOLOGIE-2018-03

Univerzita Hradec Králové – Přírodovědecká fakulta – katedra BIOLOGIE

32. Jestliže bylo zjištěno, že v daném analyzovaném úseku jaderné molekuly DNA živé epitelové buňky člověka je 26 % bází T (ze všech bází daného úseku dvoušroubovice DNA). Určete, kolik procent bází U přibližně obsahuje daný úsek molekuly DNA. a) žádné, b) 24 %, c) 76 %, d) 52 %, e) 26 %, f) 50 % Ř: a) žádné	5 bodů
33. Určete, jaký bude pravděpodobně fenotypový štěpný poměr mezi zdravými dětmi (včetně přenašeček) a dětmi postiženými hemofilií s klinickými projevy v případě všech manželských párů, ve kterých otec nemá hemofilií a matka je přenašečkou hemofilie. a) 1 : 0 (100 % zdravých ku 0 % postižených hemofilií), b) 0 : 1 (0 % zdravých ku 100 % postižených hemofilií), c) 1 : 1; d) 3 : 1; e) 1 : 3 Ř: d) 3 : 1	5 bodů
34) Kterým biologickým termínem označujeme vztah dvou populací rostlin, který je charakterizován následujícím příkladem: <i>Orchidej roste v koruně stromu, ale z jeho cévních svazků neodebírá vodu, minerální látky ani asimiláty a stromu ničím neškodí ani mu neprospívá.</i> a) predace, b) komenzalismus, c) kompetice, d) mutualismus, e) epifytismus Ř: e) epifytismus	5 bodů
35) Ve které geologické éře rostly rostliny, jejichž části se do dnešní doby dochovaly jako černé uhlí: a) prvohory, b) druhohory, c) třetihory, d) čtvrtohory Ř: a) prvohory	5 bodů
36) Který z uvedených druhů rodu <i>Homo</i>, žijících podle paleontologických nálezů v minulosti na Zemi, se na Zemi objevil v pořadí jako druhý? a) <i>Homo heidelbergensis</i>, b) <i>Homo erectus</i>, c) <i>Homo habilis</i>, d) <i>Homo neanderthalensis</i>, e) <i>Homo sapiens</i> Ř: b) <i>Homo erectus</i>	5 bodů